35. številka. Ljubljana, v torek 13. februvarja 1900. XXXIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja **po pošti** prejeman za **avstro-ogrske** dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za **Ljubljano** brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za **tuje dežele** toliko več, kolikor znaša poštnina. — **Posamezne številke** po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za **oznanila** plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — **Uredništvo** in **upravništvo** je na Kongresnem trgu št. 12. **Upravništvu** naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za misleče Slovence J. F.)

(Dalje.)

Tej laži-„dogmatiki“ moglo bi se postaviti nasproti lahko protisofizme, kateri bi pomagali iz te navidezne zagate. Toda ne, priznavam odkrito: katolik sem — seveda ne v onem smislu, v kakršnem bi hotel morda naš g. Bonaventura ali g. Aleš — in če bi tudi prestal biti pravim katolikom v očeh onih, kateri so vzeli v zakup pravo vero, vendar ne bi mi dovolila verovati ne razum ne srce, da edino ena vera bi mogla biti izveličavna, a da bi bili vsi drugi verniki — kakor mnogi mislijo ali vsaj tako govorijo — na večno pogubljeni. (Vseh drugih veroizpovedanj mimo katolikov je okolo 140,000, kakor piše dr. Th. Jan Oliva v „Kat. Hlidka“ 1898.) Soglaša tako mišljenje z razumnim in poštenim pojmom o popolnosti večnega Boga, da bi samo jeden del ljudstva in to brez zasluge za ta slučaj, da je bil rojen in vzgojen ravno v katoliški veri, dosegel večno izveličanje, a da bi bila ogromna večina drugih ljudij, kateri so ravno tako ustvarjeni po božji podobi, kakor mi, brez svoje krivde — kajti večina jih niti ves čas svojega življenja ne izve, da eksistuje sploh kje kaka katoliška cerkev — večno pogubljena? Mogel bi oni večni, neskončno usmiljeni Bog pogubiti neštete milijone, kateri so živeli na svetu, še predno je nastala katoliška vera, a kateri tedaj niso niti mogli postati katoliki?

Naši klerikalni duhovniki — klerikalni zato, ker niso menda še vsi duhovniki klerikalni, kakor niso vsi neduhovniki neklerikalni — si še ne upajo direktno tega učiti — vsaj jaz se ne spominjam, da bi kedaj koga slišal, četudi to res karakteristično mišljenje indirektno zagovarjajo, trdeč v svojih pridigah, knjigah itd., da je edino naša vera izveličavna. Od direktnega nastopa odvrača jih edino le faktum, kateri mora vsakega poštenega, rodoljubnega človeka razveseliti, pa se jim namreč še ni posrečilo zatreti v ljudskih masah vsakršnoga lastnega razsodka in strpljivega sočutja k bližnjemu — četudi drugovercu — na voljo njihovega nepravega krščanstva, njihovega verskega absolutizma. Imel sem večkrat priliko slišati od čisto priprostih ljudij, ki niso bili pod vplivom ne klerikalnega pa tudi ne liberalnega časopisja, govoriti z vsem spoštovanjem o drugovercih in trditi, da imajo isti ravno toliko zasluženja pri Bogu, kakor mi katoličani, če se le resnično in odkritosrčno držijo svoje vere.

II.

Marsikomu bi se zdelo morda čudno in nerazumljivo to razlaganje, kako bi moglo namreč ekzistovati na svetu več pravih ver, ker je baje samo ena prava resnica možna itd. Toda to ni res, ker resnica je dvoja: ena, katera se da neovrgljivo dokazati, in v katero mora verjeti vsaki človek, če ni ravno norec ali tepec. Taka resnica pa je pred met vede. Razun takih resnic pa so še druge, katerih se ne da naravnost dokazati, brez katerih pa svet nikdar ne bo, in v katere se veruje. In skoro iz samih takih resnic je sestavljena vera. Razume se samo po sebi, da ima taka resnica le do takrat svojo veljavo, dokler nekdo v njo veruje, in da je resnica le za onega, kateri v njo veruje. Razumljivo torej, da more biti v tem oziru različnih takih resnic. Vsaka taka resnica, je za tistega, kdor v njo veruje, gotovost, in kdor sam v njo ne veruje, mora jo vsaj pripoznati za resnico onega, kateri v njo veruje, in po tem se obnašati. Krščanstvo je torej kristijanu resnica, mohamedancu mohamedanstvo, budhistu budhizem itd.: pred Bogom pa — upam — imajo vse te vere enako veljavo, seveda v toliko, v koliko eden s prepričanjem veruje in se tudi ravna po tem prepričanju.

Čim več bo svet napredoval v omiki, v pravi prosveti, v pravi nravnosti, temveč se bo pripoznavala ta dragocena resnica. Čim več se bo človek poglobil v mnogovrstnost in različnost ljudskega duha, čim trdnejši bo človek v svojem prepričanju in odkritosrčnejši v vnanjem življenju, temveč se bo upoštevalo in spoštovalo i tuje prepričanje. Noben človek s čuvstvom in razumom, naj pripada tej ali oni veri, se ne more posmehovati priprosti ženici, katera trdno veruje, da z grošem vlehči trpljenje kake grešne duše, ampak se bo veselil tega, videč tu ljubezen in požrtvovalnost. Toda vsaki pošteni in rodoljubni človek kateregakoli prepričanja, katere vere koli mora se upreti proti temu, da bi ljudje, kateri sami ne verujejo v veljavo take požrtvovalnosti, podpirali to priprosto mišljenje med svojimi sorojaki, da bi šele po njihovi priprostosti, njihovi ljubezni in dobroti napolnili lačne svoje žepe.

Velik je torej razloček, če je človek strpljiv napram tujemu verskemu prepričanju, ali če se upira proti vsakemu zlorabljenju vere. I v tem slučaju se mi zdi veljavna in sveta druga vera, če jo tudi moram smatrati po svojem prepričanju za krivo in nedovoljeno, pregrešno se mi zdi ruvati malike iz ljudskih src, če se jim ne more dati nobenega drugega nadomestila. Kakor ne zaslužuje priprosti pogan posmeha, kateri v svoji priprostosti in srčni vdanosti prinaša bogovom svoje darove, svoja najboljša jedila, tako zaslužijo kazen in prokletstvo tisti, kateri porabijo ta darila za se, a ubogemu ljudstvu natvežejo, da so bogovi to vzprejeli.

Čisto gotovo je, da vera le pridobi, če se loči od vsake državne zadeve, če se ne bode več povpraševalo po državnih pisarnah, h kaki veri kdo pripada, če ne bode več kaka zasluga ali prednost, pripoznavati se tej ali oni veri, če bode smel vsaki izreči svoje odkritosrčno mnenje o verskih rečeh, ne da bi se ga radi tega razupilo že za krivoverca! In tu se resnično pojavi prava pobožnost, ker takrat izgine vsako hinavstvo.

Mislimo res, da je sedaj toliko pobožnih ljudij na svetu, mislimo res, da je tako lahko biti človeku resnično pobožnim? Če odštejemo od ogromnega števila ljudij, kateri se štejejo sedaj za pobožne, vse te, kateri delajo dobičke iz svoje pobožnosti; kateri se s tem živijo, kateri so le zato pobožni, da dajejo drugim **„dober vzgled“** v pokori in poslušnosti — seveda za svoj dobiček — in če končno i te odštejemo, kateri so v svoji priprostosti le zato pobožni, da bi jim Bog za malo molitvico, za malo požrtvovalnost izkazoval velikih milostij, dajal velike darove, tedaj imamo pravo število resnično, nesebično pobožnih ljudij. Nič se mi ne zdi tako brez smisla tako nedostojnejše, nego policijskim načinom razširjevati pravo pobožnost, vero v **Boga!**

(Dalje prih.)

V Ljubljani, 13. februvarja

Državni zbor.

Vstrezaje želji nemških strank je vlada torej vendar sklicala državni zbor še predno so končana spravna pogajanja. Sklican je državni zbor na dan 22. t. m. Vprašanje je: ali bodo Čehi vsled spravnih pogajanj sedaj odnehali od obstrukcije in dopustili, da spravi vlada nekaj nujnih zadev pod streho, ali ostanejo mož beseda in bodo nadaljevali obstrukcijo, kakor je to izrečno napovedal dr. Engel v izjavi, ki jo je podal ob otvoritvi spravnih konferenc.

Spravne konference.

Včeraj so se nadaljevala spravna pogajanja. Sekcija za Češko je nadaljevala debato o uradnem jeziku avtonomnih oblastev, sekcija za Moravsko pa se je imela baviti z načrtom jezikovnega zakona za to kronovino. V obče se sodi, da so se spravna pogajanja doslej sukala zgolj okrog zadev, glede katerih sploh ni dosti nasprotstev in je torej lahko bilo, doseči soglasje, da pa bodo vsa pogajanja brezuspešna, kakor hitro pridejo na vrsto druga vprašanja.

Položaj.

Z dunajskih političnih krogov se nam poroča, da je od uspeha ali neuspeha spravnih konferenc odvisna usoda parlamenta. V merodajnih krogih je sicer nastalo močno gibanje, ki meri na to, da se v slučaju neuspeha spravnih konferenc odpravi sedanje ministrstvo, in sistira ustava, ter zakonodajstvo izroči deželnim zborom, ali to gibanje doslej še nima dosti zaslombe, zlasti ker delujejo proti njemu vplivi iz Berolina. Vsled tega se misli, da bo sojeno dr. Körberju razpustiti državni zbor. Na to eventuvalnost je Körber že pripravljen in je prav vsled tega sklical državni zbor, dasi ve, da bodo Čehi nadaljevali z obstrukcijo. Razpust poslanske zbornice se smatra v vladnih krogih kot zagotovljeno stvar, toliko bolj, ker ima Körber pooblastilo, da v slučaju, ako tudi novovoljeni parlament ne bi mogel funkcionirati, oktroira Taaffeov volilni red, nov državnozborski opravilnik in tudi jezikovni zakon za Češko in za Moravsko.

Socialna demonstracija na Gališkem.

Glasilo poljskega kluba in na Gališkem vladajoče stranke, krakovski „Czas“ toži, da se socialni demokratizem po vsem Gališkem močno širi. Delavski stan je ves v taboru socialnih demokratov, ki so si znali v nekaterih letih pridobiti več državnozborskih in deželnozborskih mandatov, v najnovejšem času pa so dobili v roke tudi obrtna sodišča. Posebno se razširja socijalizem mej kmetskim prebivalstvom. Tarnowski škof je sicer izdal posebno pastirsko pismo proti socialnim demokratom, a pomagalo ni nič. Mi se temu gibanju čisto nič ne čudimo. Vladajoča stranka na Gališkem pa je sama kriva, ker gleda pred vsem na to, da samo sebe ohrani na krmilu.

Avstrija in Anglija.

Včeraj je prišla na Reko angleška ladija „Mount Libanon“ iz Marzilje, da vkrca 800 konj, katere je angleška vojna uprava kupila na Ogrskem. Angleška vojaška komisija, ki konje prevzame, je že več dni na Reki. Očitno je, da so ti konji namenjeni za angleško armado v Južni Afriki, vsled česar razni listi odločno protestujejo, da vlada Angležem dovoli kupovati konje na Ogrskem, kar je v direktnem nasprotju z avstrijsko nevtraliteto.

Vojna v Južni Afriki.

Drugega Majuba ne bo — tako se je rotil Chamberlain v londonskem parlamentu in res se kaže, da hoče angleška vlada poskusiti vse, kar je mogoče, da si zagotovi zmago. Skoro istočasno, ko je ponesrečil tretji poskus generala Bullerja osvoboditi Ladysmith, ko je bila angleška armada ob Tugeli poražena, se je začela nova operacija. Maršal Roberts je ob Modder-Riverju zbral 35.000 mož. S to znatno armado hoče osvoboditi oblegani Kimberley, kjer je sila že jako velika, ker vladajo razne bolezni in nedostaje hrane, od tod pa hoče kreniti v Bloemfontain. Buri se že pripravljajo na boj. Okrog Kimberleya zbirajo znatne čete in veliko artilerije, železnico od Mertonsidingsa naprej pa so razdrli ter napravili mnogo utrdb. Zdaj bombardirajo Kimberley močneje kakor kdaj poprej. Na zapadnem bojišču je torej pričakovati velevažnih dogodb. Pa tudi na vzhodnem bojišču. „Times“ priznava, da Ladysmitha ni možno več dolgo držati, in da se mora Angleška pripraviti na pad te trdnjave in na vse bolestne in moralne posledice te kapitulacije. Buri pod vodstvom generala Jouberta začeli so zdaj ofenzivo. Armada, broječa 6000 mož hoče poskusiti, da pride za Bullerjevo armado in tako pretrga zvezo mej Bullerjem in drugo angleško vojsko ter ga izolira. Buri so že prekoračili Tugelo in zasedli Bloysfarm, ki je samo osem milj od Chieveleya oddaljen. Poleg Bloysfarma se nahajajo griči, ki dominirajo vso okolico, tudi angleški trdnjavici Wylie in Molineux in od koder se vidi v Ladysmith. Buri so jo krenili čez ozemlje Zulov, kjer ni skoro nič angleških vojakov in bodo kmalu v glavnem kraju, v Eshoweju. Če se Burom ta operacija posreči, potem je tudi Buller s celo svojo armado v pasti, toliko gotovejše, ker je vsled maršala Robertsa operacija na zapadu popolnoma nemogoča, da bi mu kdo prišel na pomoč.

Kaj velja Anglijo sedanja vojna?

Ko se je začela južnoafričanska vojna, je zahtevala vlada 1000 milijonov kron, toda že v par dneh so priprave požrle že vseh 1000 milijonov. Transport vojakov, topov, konj, mul, živil in streljiva je veljal zopet ogromno. Porabiti so morali Angleži prve parnike, katerih vzdrževanje na morju je sila drago. Konje so kupovali Angleži po Italiji, Teksasu, v Chicagu in na Ogrskem. Povsod so plačevali konje drago. V Ameriki velja n. pr. navadno konj 150—175 dolarjev. Angleži pa so plačevali za zanikrne mule po 375—500 dolarjev. In koliko so stale uniforme! Pisane uniforme gard, Ircev in Škotov, ki so lepe za parado, so bile za vojno nerabne. 6000 krojačev je delalo in še dela noč in dan te uniforme. Tako je naraslo iz 1000 milijonov 8 milijard in 200 milijonov. To svoto je vzela bogata Anglija iz svojih prihrankov. Vendar pa je vlada povišala vse davke, tako da se bodo mogli stroški izlahka pokriti. Stroški naraščajo seveda vsak dan ogromno, saj je v Južni Afriki sedaj že nad 100 000 vojakov. Silne stroške imajo tudi časopisi. Brzojavke stanejo nečuvene svote. Zuli, ki prenašajo brzojavke, dobe za brzojavko 1200 kron. Splaziti se mora skozi sovražnikove vrste in riskira pri tem, da ga ustrele. Razen tega se morajo Angleži tem zamorcem pismeno zavezati, da bodo dobivale njihove družine za slučaj, da prenosilce Buri ustrele, pokojnine 4000—6000 kron.

Dopisi.

Z dežele, 10. februvarja. Ranjki Dav. Trstenjak je „Südsteirische Post“ imenoval farovški Salonblatt in zraven se je ironično namuznil, kakor bi bil hotel reči: nicht weit her. Ta list se je pred kratkim spravil nad občno čislano Elsbacherjevo družino v Laškem trgu. Po visoki svoji študiranosti znani „Slovenski Gospodar“ mu sekundira. Stari g. Andrej Elsbacher, trgovec v Laškem trgu, je baje nepošten domoljub, ker je sodeloval pri skupščini slovenskih in nemških štajerskih trgovcev, naperjeni proti farovškim socialističnim manevrom, proti meščanstvu na slovenskem Štajerskem in njegov sin Konrad, mlad, inteligenten, pošten trgovec tudi baje nič ni vreden. Oba ta dva sta dala navedena lista na klop. Mladi gospod Elsbacher jim je v Poslanem v „Slovenskem Narodu“ odgovoril, kakor je bilo prav. Pa da se vidi, kako neumno sta ta dva lista o gospodih Elsbacherjih pisala, naj povemo, kaj je starejši Elsbacher. Koroški Slovenec, prišel je morebiti pred 35 leti v Laški trg. Z veliko pridnostjo in varčnostjo pridobil si je nekaj premoženja. Tih, miren človek, živel je mej Laščani, ne da bi se le jedenkrat kaj slabega bilo o njem čulo. Laški odtujenci so mu, kar so mogli, delali teškoč, ker je bil g. Elsbacher neomahljiv v svojem narodnem prepričanju. On se ni dal zmotiti. Koliko jih je Laščanov v dobi minolih 35 let na tujo stran omahnilo!

Izgubil je mož svojo ženo, ko je bila otrokom najbolj potrebna. Bila je ta gospa daleč v Savinski dolini znana kot jedna najlepših žena, ki pa svoje lepote ni čez prag moževega gospodarstva nosila. Mož je sam vodil potem izgojo otrok. Elsbacherjevi otroci so znani po svoji pridnosti in skromnosti, dasi živijo v dobrih gmotnih razmerah. Gosp. Elsbacher in g. Drobnič sta mej tržani laškega trga skoraj jedina slovenskega mišljenja, katerih nobena sila ne premakne. Ko bi imeli na Štajerskem le kaj več tako narodnih in značajnih meščanov kakor so Elsbacherji, bi bilo kmalu bolje. A seveda, taki možje, take rodbine se najdejo za vsakim plotom! Veste kaj, duhovnikov dobimo Slovenci pač, kolikor jih hočemo. Uradniki ste. Plačamo, pa je. Meščan, gmotno trden meščan pa je plod daljšega razvoja in brez srednjih produktivnih stanov slovenski narod ne bo pri življenju ostal. Ti produktivni ljudje imajo v narodovih stvareh govoriti. Če se mož potegne za gospodarske koristi, za obstoj podlage meščanskega gospodarstva mej narodom, ki še nima pogojev zadružnega konsuma, potem menda ne bo vas farovških ljudi vprašat šel, če to storiti sme; vas farovške, ki svoje otroke prepuščate najhujši bedi in jih mečete na cesto, ali celo vas farovške tlakarje, kateri ste odvisni, že veste kako? Kaj farovž! Zakonska familija in ta na dobri gmotni podlagi, to kaj velja v narodovem življenju! **Dr. S.**

Iz Maribora, 11. februvarja. (Sijajni ples v mariborskem „Narodnem domu“.) Pričakovali smo ugoden uspeh, pričakovali fino občinstvo — a bili smo radostno presenečeni. Voz za vozom je pridrdral, v krasni veliki dvorani pa se je pozdravljala najelegantnejša družba spodnjega Štajerja. Težka svila z dragocenimi nakiti menjavala je z finimi belimi krilci — vse pa je preplavljala vonjava duhtečih šopkov. To mično čebljanje in drvenje — tako pozdravlja žuboreči vrelec cvetlice na svoji poti! A tukaj se je divilo oko v dvorani v zimskem času — kakor občuduje poleti s cvetkami posuto ravan. In tako se je vzdržalo veselje — plesalo se animirano do ranega jutra. Več nego 60 parov plesalo je skoraj vsako četvorko in konečne figure, katere sta vodila dva izborna aranžerja, so vse zadovoljile. Pač so se tu in tam pogrešali kotiljonski redi, darilca za dame — a ker se je sicer plesalo navdušeno, dobili so menda odvezo prouzročitelji te ideje. Saj je sicer odbor čitalnice storil mnogo — da je bil večer tako prijeten, in gotovo so mu vsi udeleženci hvaležni.

Ko pa smo se ločili — izražalo je zelenje, s katerim so bile okinčane stopnice in lepi portal — upanje, da bi se kmalu zopet videli. Odbor čitalnice pa je skrbel tudi za to: Dne 24. t. m. priredi v veliki dvorani maškeradni bal. Pripravljajo se krasni kotiljoni v presenečenje in veselje vseh. Javile so se že lepe skupine, humoristični in drugi kostumi — sploh večer obeta postati jako vesel. Vstop pa je dovoljen le tistim, ki se izkažejo z vabilom na ime in še za tiste veljala bo stroga kontrola, tako da je absolutno izključeno, da pride kdo nepoklican v dvorano. Zato pa prosimo tiste, ki se mislijo udeležiti iz drugih krajev — naj se oglasijo za vabila: naslov: „maškeradni komite Narodni dom Maribor“.

Priporočamo pa tistim, ki se mislijo udeležiti, naj se družijo, če mogoče v skupine.

Tebi pa „Narodni dom“ želim, da se bo kretala tudi dne 24. t. m. tako elegantna družba na tvojem parketu, kakor se je dne 1. t. m. —er.—

Z Dunaja, 11. februvarja. Naznaniti nam je velevažen pojav v življenju dunajskih Slovencev. Pretekli teden, namreč 4. t. m. se je ustanovilo „Zvezda“, društvo stalno na Dunaju bivajočih Slovencev. Dunajski Slovenci, dasi mnogoštevilni, niso imeli dosedaj nobenega društva, ki bi vstrezalo njih družabnim potrebam, kajti „Slovenija“ je prešpecialno dijaško društvo.

Bili so tedaj, zlasti kar se tiče zabave, navezani skoro izključno na nemško družbo, katera jim je pa kot Slovencem navzlic znani dunajski dobrodušnosti, morala ostati več ali manj tuja. Zato je gotovo vsak izmed njih z veseljem pozdravil misel, ustanoviti društvo, ki naj bi zbliževalo in združevalo dunajske Slovence in je gotovo od srca hvaležen vsaki vrlima rodoljuboma gg Jakobu Puklu in Kar. Dolepcu, adjunktu, ki sta največ pripomogla, da se je ta misel uresničila. Veliko so se trudili tudi gg. Molle, Kunc, Šusteršič itd. Svoj glavni namen, medsebojno zbliževanje rojakov, upa doseči društvo s prirejenjem zabavnih večerov, poljudno poučnih predavanj in skupnih izletov v dunajsko okolico. Pozneje, ko mu bodo dopuščala sredstva, si hoče društvo najeti svoj lasten lokal ter osnovati čitalnico in knjižnico. Poleg zabavnega ima društvo tudi človekoljuben namen podpirati moralno in po mogočnosti in potrebi tudi materialno (z denarnimi podporami in posojili) ubožnejše, zlasti na Dunaj novodošle Slovence, ki se nahajajo prišedši v neznane razmere pogosto v veliki nepriliki. Omeniti je še, da lahko pristopijo društvu kot člani tudi ženske. Navdušenje, ki je vladalo na ustanovnem večeru, naj bi bilo porok, da bo društvo „Zvezda“ uspevalo, kar mu v korist slovenske misli na Dunaju od srca želimo. V odbor so voljeni tile gospodje: Al. Repič, akad. kipar, predsednik; Franjo Molle, podpredsednik; Jakob Šeme, blagajnik; Ivan Vončina, tajnik; odborniki: Rudolf Malič, Filip Grom, Franjo Šušteršič; namestniki: Gašpar Kušar, Iv. Peterman, Anton Sluga; pregledovalci društvene imovine: Vinko Krušič, Karol Tomšič, Franjo Šimenc. Odbor priporoča vsem rojakom slovenskim naj v mnogem številu pristopijo društvu ter naj je vsaki priporoča svojim znancem. Vpisovanje je vsaki zabavni večer, kateri se prireja vsaki mesec prvo nedeljo popoldan za sedaj v lokalu I. Regensburgerhof, navadni pričetek ob 5. uri. Tudi se lahko vsakdo pismeno obrne radi vpisnine ali kake druge stvari pod naslovom Alojzij Repič, akad. kipar predsednik društva „Zvezda“ na Dunaju Mohsgasse III. štev. 23. Udnina je: Častni člani plačajo enkrat za vselej 40 kron ali pa na štiri obroke po 10 kron, v teku enega leta. Podporni člani plačajo letno 4 krone, pravi člani 2 kroni letno ter eno krono vpisnine.

Kako se pride po ceni do denarja.

(Novejša, do sedaj še nepatentovana in neobelodanjena, a izborna iznajdba naših klerikalcev.)

Iz Ljubljane, 11. februvarja.

V našem mestu nekje živi svet mož, ki je proslut posebno tudi radi manije, da kupuje, odnosno kupi vsako hišo, če ima kaj cvenka v žepu ali pa če mu jo dajo „na puf“.

Ta mož seznanil se je z neko brumno užitkarico-tretjerednico ter jo večkrat obiskoval. Kmalu zavohal je, da ima njegova nova prijateljica nekaj denarja v hranilnici. In nagovarjal jo je tako dolgo, da mu je pokazala svojo hranilnično knjižico, glasečo se na 3200 gld.

Oči zaiskrile so se pri tem pogledu svetemu možu v sveti navdušenosti; spomnil se je znane narodne: „Nobene bukvice niso tok lepe“ — in sklenil je, da bode treba ta denar porabiti v dobre in koristne namene — seveda klerikalne — da ne pride mogoče po smrti užitkarice v roke njenim dedičem, ki mogoče pripadajo od vseh pravičnikov njegove baže prokleti liberalni stranki!

Kako lepo in koristno dal bi se naporabiti ta denar za škofove zavode, za agitacije pri volitvah, da ne bode treba voditi drugih pravd radi neplačanega golaša, vina, piva, kruha in cigar, za plese v katoliškem domu, da se izvoljenim parom tam ne bode treba sukati po udaranji tamburic, temveč po krepkih zvokih orkestra na lok ali pihala itd. itd.

Ko blisk podile so se te in enake misli svetemu možu po glavi — misel je rodila misel — in sklenil je dobiti ta denar na vsak način, če pa že drugače ne pojde, izviti vsaj užitkarici „lepe bukvice“ ter jih sam spraviti.

Gedacht — gethan!

In množili so se njegovi obiski pri ubogi užitkarici, obiskoval jo je pa tudi še neki drugi sveti mož — kolega prvega — in pa mežnar šenklavški, kojemu pa takrat še ni bilo dodeljeno to dostojanstvo ko leta 4000!

Ti trije pobožni možje napravili so potem „v imenu“ užitkarice njeno „oporoko“, koje pa ona nima; reva ve samo to, da je v njej volila „flečkajnarski“ cerkvi in drugim dobrodelnim cerkvenim zavodom — koji se ravno tako pečajo z odgojo in vzrejo otrok in drugimi občekoristnimi napravami, kakor na primer „flečkajnarji“ — in za „štiftane“ maše okroglo 1300 gld.

Sveti mož štev. I. jo je nadalje tudi nagovarjal, naj mu daruje 1200 gld. za zidanje neke kapelice; in slednjič govoril ji je tudi toliko časa na srce, naj da „tiste bukvice“ njemu spraviti, češ, da so pri njem bolj varne kot pri njej — da je revo speljal na led, in da mu je res izročila „tiste lepe bukvice“!

In vzradostil se je sveti mož v neskončnem veselji spravil „bukvice“ ter odšel! —

To zgodilo se je v Ljubljani o Božiču leta 1894.

A glej čuda! Sedaj sta pa sveti mož in užitkarica spremenila nakrat svoji vlogi! Ni več hodil sveti mož k užitkarici v posete — po kaj tudi, saj ji je bil vse odnesel, kar je imela — marveč hodila je užitkarica k svetemu možu prosit ga in moledovat, naj ji za božjo Kriščevo voljo vrne „spravljeno“ knjižico, vsaj dobro vé, da je to njeno edino premoženje, da nima kaj jesti, ali naj ji vsaj izplača obresti!

A sveti mož ni hotel ničesar čuti o vračilu knjižice — pripomnimo, da nikake kapelice sezidal ni bil, pač pa barantal s hišami — ter je ubogi revi velikodušno dal na obrestih od njenega kapitala do danes, to je v dolgih petih letih, osemkrat po desetak, skupaj borih 80 gld., dasiravno ji gre na leto, če računimo 4% obrestovanje, 128 gld., v petih letih torej 640 gld.

Storil je to sveti mož, dobro vedoč, da reva gladu umira.

Kje si, krščanska usmiljenost — toda ne, kaj vprašam — kje si krščanska pravičnost?! —

Ker pa užitkarica ne dobi niti „tistih lepih bukvic“ od svetega moža nazaj — menda so se mu preveč omilile, da se ne more ločiti od njih — niti ne zastanih obrestij, poiskala si bode svoje pravice drugod, kjer jo najde — pred sodiščem! —

Taki so ti naši klerikalci, ki nosijo vedno krščansko pravičnost na jeziku! A kaj — pomen posvečuje sredstvo! —

Radovedni smo, če si bode ta sveti mož svojo sicer ne epohalno pač pa izborno iznajdbo dal patentovati špecielno na svoje ime, ali pa kar generalno na ime cele klerikalne stranke!

Svojim gg. bralcem bodemo o tem svojedobno poročali.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

O seji trgovske in obrtniške zbornice dne 20. prosinca 1900, kateri je predsedoval podpredsednik gospod Anton Klein in prisostvovali vladni zastopnik gospod c. kr. deželnovladni svetnik dr. pl. Rüling in gospodje zbornični svetniki: Ivan Baumgartner, Oroslav Dolenc, Andrej Gassner, Fran Hren, Fran Kollmann, Ivan Krajec, Josip Kušar, Josip Lenarčič, Karol Luckmann, Friderik Pauer, Vaso Petričič, Josip Rebek, Fran Ks. Souvan Filip Supančič, Feliks Urbanc in Jernej Žitnik, poročamo naslednje:

Podpredsednik otvori sejo, imenuje overovateljema zapisnika seje zbornična svetnika Friderika Pauerja in Jerneja Žitnika in opomni, da sta gospoda Omersa in Stare opravičila svojo odsotnost z neodložljivimi opravki.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Podpredsednik Anton Klein prebere § 13 zakona z dne 29. junija 1868, drž. zak. štev. 85, tikajočega se volitve predsedništva za leto 1900 in imenuje skrutinatorjema gospoda zbornična svetnika Josipa Lenarčiča in Karola Luckmanna.

Volitve predsednika se udeleži 17 udov, od katerih glasuje 13 za gospoda Josipa Kušarja, dve glasovnici se glasita na gospoda Ivana Baumgartnerja in po 1 na gospoda Kleina in Fran Kolmanna.

Ko se je gospod Josip Kušar za dano mu zaupanje zahvalil in zagotovil, da bode z vsemi svojimi močmi vedno deloval za gospodarske koristi dežele kranjske, se začne volitev podpredsednika. Pri isti se je tudi 17 glasovnic oddalo, od katerih se je 15 glasilo na dosedanjega podpredsednika gospoda Antona Kleina in 2 na gospoda Ivana Baumgartnerja. V nov.č izvoljeni podpredsednik se zahvali za zopet mu izkazano čast, naznani, da sprejme izvolitev, in da se bode vedno prizadeval, da se bode vrednega skazal danega mu zaupanja.

Pri volitvi provizoričnega predsednika je bilo 16 glasovnic oddanih, od katerih se je glasilo 10 na dosedanjega provizoričnega predsednika gospoda Ivana Baumgartnerja, 3 na gospoda Fran Kolmanna, 2 na gospoda Filipa Supančiča in 1 na gospoda Andreja Gassnerja. Zopet izvoljeni se zahvali za zopet dano mu zaupanje in se bode vedno trudil, da se bo istega vreden skazal.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. februvarja.

— **Osobna vest.** Deželni predsednik baron Hein je včeraj nastopil daljši dopust in se odpeljal v Opatijo.

— **Šentjakobski volilci** imajo jutri, v sredo, ob 8 uri zvečer, sestanek pri Virantu.

— **Ljubljanskim mesarjem** preti baje velika nevarnost. Kakor se govori, skovala se je neka koalicija, koje členi nam sicer niso znani, a vendar se govori, da tiči vmes pobožni Karol Pollak, in njega manj pobožni tast, stari Peterca. Dosedanji mesarji spraviti se imajo ob obrt in s pomočjo nekega mesarja — ki je pa bil vsikdar pošten privrženec naše stranke, zatorej o njem niti misliti ne moremo, da bi hotel postati orodje v vedno denarja lačni roki očeta Peterce — ustanoviti se hoče neki mesarski „konsum“. Mi se tolažimo, da se ta „mesarija“ ne posreči, ker je očito, da tiči za njo pohlepno naša katoliška stranka, ki v svojo malho ne spravlja samo bankovcev, nego tudi surove kože. Magistrat pa je v prvi vrsti poklican braniti interese prizadetih davkoplačevalcev, in upamo, da se ga ne polasti kaka nepotrebna zaspanost, ker se gre za koristi obrtnikov, ki so od nekdaj možato stali v vrstah napredne narodne stranke. Toraj pozor!

— **Bratomorni boj v Trstu?** „Novi List“ piše v zadnji svoji številki: „Mi smo že s početka rekli, da ne maramo domačega prepira in smo se ga ves čas sem skrbno ogibali, dasi se nas je k temu uprav grdo izzivalo v privatni družbi in v javnosti; — ako pa se od neke strani, kjer smo — trn v očeh, uprav dreza v nas, hoteč nam biti za „profesorja“ in dajati različne „lekcije“, tedaj pa moramo izjaviti, da nas ne zadene odgovornost, ako se uname v Trstu požar, proti kateremu so požari v Ljubljani in v Gorici le — brleče lučice. Kajti tu je netiva nagromadnega še neizmerno več. Mi pa tega požara nočemo, marveč želimo, da se razmere ublažijo, prej, nego bi morale dovesti do škodljivega spora. Mi poznamo svojo nalogo in ne trebamo nikakega pouka od „talmi-učiteljev“, na svojem listu smo sami gospodarji in

kot taki bodemo znali, česa treba v Trstu, česa se je prezrlo, zamudilo in — zanemarilo. Proti nam deluje „tajni aparat“, to le predobro znamo, in že ve — zakaj, a reči smemo, da se nam od ljudij, ki se s svojo dvoreznostjo nočejo zameriti na eno stran — iz interesa — a skrivaj simpatizujejo s prostomavtarji, ni prav ničesar bati. Saj jih pokopava njihovo lastno „obzorje“. No, no, kakor se vidi, tli tudi v Trstu in se zna na zadnje res zgoditi, da gospodje, s širokim obzorjem obsede — mej dvema stoloma.

— **„Volja naroda“.** Pod tem zaglavjem priobčuje „Učiteljski Tovariš“ jako zanimiv članek, v katerem je dobro pojasnjeno, kako ščujejo duhovniki proti novi šoli in učiteljskemu stanu. Svoja izvajanja zaključuje s temi-le besedami: „Menili smo časih, da je boj, ki se je bil med duhovščino in učiteljstvom, le slučajen, zato smo opetovano poudarjali svoje versko stališče, seveda brez uspeha. Zdaj vemo, pri čem smo; loči nas načelno stališče, vrzel med nami prihaja čimdalje širša, nepremostljivejša. Nikdar ne bomo priznali duhovščini nadoblasti nad šolstvom in učiteljstvom, ker smo prepričani, da bi to bila naša duševna smrt. Pač pa bomo v bodoče napeli vse sile, da vzajemno s svojimi zavezniki kot pravi prijatelji svojega naroda paralizujemo nakane mednarodnega klerikalizma na vsi črti, ker smo popolnoma uverjeni, da so iste našemu narodu v pogubo.“

— **Mauring zopet obsojen.** Okrajno glavarstvo je, kakor čujemo iz trgovskega in obrtnega društva, kaplana dr. Mauringa na Igu zaradi njegovih konsumnih manipulacij obsodilo na globo 100 K. Koliko obsodb je tega možička že zadelo, a vse nič ne pomaga. Mauring je nepoboljšljiv Kaj njemu za nekaj goldinarjev! Nedavno tega se je v neki ljubljanski gostilni hvalil, da ima 50.000 gld. denarja in da lahko duhovniški ovratnik vsak čas proč vrže, zlasti ker so mu njegovi kmetje „podpisali 40.000 gld.“ Mi se Mauringovi bogatiji nič ne čudimo. Kdor ima tako izvrsten recept za fabrikacijo vina kakor on — voda, špirit in „zuckercouleur“, dobro pomešano je najboljša pijača za kmete, tako je Mauring poučeval nekega znanca — tisti mora obogateti, tudi če mu bogati stric ni nič zapustil.

— **Slovensko gledališče.** Za današnjo slavnostno predstavo se kaže prav živo zanimanje, kar je pač umevno. Glede na pomen te predstave je vspored sestavljen tako, da so zastopane razne dobe iz razvoja slovenskega gledališča od prvih početkov pa do sedanjosti Poleg prologa, ki ga je spisal g. E. Gangl je zastopana najstarejša slovenska igra „Županova Micka“, najstarejša slovenska izvirna spevoigra „Jamska Ivanka“ (III. dejanje) in najnovejša moderna izvirna operna skladba „Stara pesem“. V presledkih pa bode igral orkester razne ouverture, v katerih je zastopana starejša in novejša doba, to je dela skladateljev M. Vilhar-Schantel, B. Ipavic in A. Foerster, kateri poslednji ouverture z opere „Gorenjski slavček“ nekako zastopa starejšo dobo, ko se je njegovo delo pojavilo kot opereta in novejšo, ko smo jo čuli v novi predelani obliki kot opero. Žal, da v tesnem okviru jednega večera ni bilo možno ozirati se na mnogo druzih točk, ker bi bil vspored, ki je že itak dosti obsežen, postal predolg in utrudljiv. Podale so se le najbolj značilne točke iz dolge dobe, katero je hodila slovenska Talija, da je dospela do 1000. predstave v letu 1867. ustanovljenega „Dramatičnega društva“. Za prihodnjih 1000 predstav pač ne bode treba celih 33 let, to je ravno jedne generacije!

— **Gledališka akademija,** katero prirede členi slovenskega gledališča, drame in opere v soboto, dne 17. t. m. v „Narodnem domu“ bode gotovo jedna izmed najzanimivejših zabav. Kar ji daje pa posebno narodno važnost je njen namen, položiti se ima namreč z dohodki te predstave temelj penzijskemu fondu za člene slovenskega gledališča. In kako bi se lepše moglo praznovati važni dogodek, da je iz diletantizma prvih dob se razvilo do tako častne stopnje slovensko gledališče, ko je polagoma prispelo do 1000. predstave. Pač najlepši spomenik na ta dogodek bi bil krepek in dobro založen pokojninski zaklad za one, ki žrtvujejo svoje mlade moči slovenski umetnosti. Le tedaj če bodo členi slovenskega gledališča imeli osigurano bodočnost, kakor je to pri vseh narodnih gledališčih, le tedaj bode možno računati na izdaten, izobražen naraščaj, ki bode s sveto umetniško vnemo izpolnjeval svojo pomenljivo in lepo nalogo. Bogat in zanimiv vspored tega večera, ki bode obsezal akademijo, orfeum, gledališko razstavo in razne druge zabave v postranskih prostorih in končno ples v veliki dvorani, prijavimo jutri, že zdaj pa opozarjamo vnanje prijatelje slovenskega gledališča na večer.

— **„Narodna čitalnica“.** Jutri v sredo, 14 t. m. priredi „Čitalnica“ v veliki dvorani zadnjo plesno vajo v letošnjem predpustu. Dasi je sedaj predpustno življenje in gibanje v „Narodnem domu“ na vrhuncu in ne mine skoro večer, da se ne bi v „Narodnem domu“ plesalo in zabavalo pri jour-fixih, prijateljskih večerih v večjih ali manjših družbah, dasi je bil baš včeraj v mali dvorani elegantno aranžiran in izvrstno obiskan ples, katerega je mlajša generacija najvztrajnejših plesalcev, gg. dijakov priredila, ne plaši nas to kar nič, da ne bi šteli pri zadnji plesni vaji veliko število elegantnih parov, ki so se do sedaj tako izvrstno zabavali pri čitalniških plesih, koje bomo na nekoliko sijajnejši način zaključili z venčkom, kateri se vrši na pustno nedeljo in za kojega se veseliški odsek pridno pripravlja.

— **Umetniško društvo.** Za jutri napovedanega jour-fixa ne bo in to radi priprav za gledališko akademijo.

— **Ples trgovskega pevskega društva.** V našem poročilu o tem prelepo uspelem plesu je pomotoma izostalo ime predsednika trgovske in obrtne zbornice, državnega in deželnega poslanca gospoda Josipa Kušarja, katero zamudo s tem popravljamo.

— **Mrtvoud je zadel** danes dopoludne pri deželnem sodišču hišnega posestnika Josipa Seuniga, ko je bil ravno v neki stvari zaslišan. Prepeljali so ga domov v stanovanje na Marijinem trgu Popoldne se še ni zavedel in še ni mogel govoriti.

— **„Benetke v Ljubljani“.** Za to „Slavčevo“ maskarado se je včeraj Sokolova telovadnica v „Narodnem domu“ pričela presnavljati v lagunsko mesto Benetke. Mnogo mestjanov in deželanov si je gotovo želelo videti to zanimivo mesto. Dne 18. t m. se jim želja lahko izpolni, pridejo naj le v „Narodni dom“, tam jih bo čakalo nebroj gondoljerjev, ki bodo vsak čas prevažali goste od blagajne preko kanal Grandé na trg sv. Marka, kjer bode maskarada pod milim nebom. Veža pred blagajno bode lepo izvedena v baldahinih. Pred Rialto-mostom zibala se bode v kanalu gondola, kjer bode brhek gondoljer pobiral določeno mostnino in prevažnino do trga sv. Marka. Ta trg je krasen. Zadaj se dviga veličastna cerkev sv. Marka; pred to cerkvijo igrala bode ves večer do ranega jutra vojaška godba. Od cerkve na levi se dviga velik steber z ponosnim benečanskim levom. Desno stran trga zavzema zgodovinsko-važna doževa palača ter palače benečanskih nobile, mej kojimi je mala ulica s prospektom na odprto morje. Nasproti cerkvi in doževi palači se dvigajo razne stavbe, pri oknih pa gleda radovedno občinstvo na vrvenje na trgu. Pri vsaki hiši je veranda, kjer si bodo šetalci lahko hladili južno vročino. Nad trgom pa se bode smehljalo vedno vedro italijansko nebo. Tudi karakteristični golobje trga sv. Marka bodo frfotali občinstvu nad glavo, želeč, da jih nakrmi, kakor so vajeni od ptujcev. Večje skupine in posamezne maske so si že osigurale gondole in prevoz v Benetke. „Pavliha iz Jutrovih dežel“ ta večni popotnik je tudi naznanil svoj prihod v Benetke. Svoje rudeče marele sicer ne bode rabil, a vzel jo bode vse eno seboj; kar brani dežja, brani tudi solnca. Vabila so razposlana. Tudi raznim društvom po deželi so se razposlala, tem uljudno pripomnimo, da velja vabilo za vsacega posameznega člana, ker posamezne rodoljube po deželi ne poznamo. Kdor bi po neljubi pomoti vabila ne dobil, blagovoli se zglasiti v društvu. Sicer pa je vstop vsakomur dovoljen, le maske dobe vstopnice izključno proti izkazu vabila na dotično ime. Vsled izrednega zanimanja za to maškarado, so nam vabila malone pošla.

— **Iz Toplic na Dolenjskem** se nam piše: Naš župnik g. Babnik pride že težko mej nas Topličane, ali odkar je škof „Slovenski Narod“ preklical, ne more več doma ostati. Predno umrje, hoče „Slovenski Narod“ iz naše vasi spraviti. Topličani moramo „Slovenski Narod“ poleti že zaradi gostov imeti. Po „Slovencu“ nobeden ne vpraša. In ljudje smo, ki od meščanskih obrti živimo. Moramo kaj izvedeti iz časopisa, kako se meščan bojuje proti farovžu, ki hoče meščana udušiti. Ta boj se vodi po „Slov. Narodu“. Bodi že kdo od nog do glave pobožen, na gospodarskih tleh pobožnost nič ne velja, tu gre oko za oko. In tako mora naš župnik sprevideti, da je težko „Slov. Narod“ izločiti. „Slovenca“ ponuja in še „Domoljuba“ povrh in zagotavlja, da teh pobožnjakov ne bo treba plačati; zastonj pošljejo „Slovenca“ iz Ljubljane, in so veseli, če ga hoče kdo brati. Človek nehote vprašuje, od kod dobivajo naši duhovniki toliko denarja za vzdrževanje časopisov in druge agitacije? Pa tudi z brezplačno na dom poslanim „Slovencem“ ne bodo nič opravili, farovž je na Slovenskem mej meščani prišel ob vso veljavo; meščanstvo se zbira in se organizuje proti temu staremu nasprotniku ljudske omike in blagostanja in končno bo gotovo zmagalo.

— **Raznoterosti z Bleda.** Piše se nam: Čitatelji „Slovenskega Naroda“ se gotovo še spominjajo poročila, v katerem je bilo povedano, kako se na Bledu mrači in kako se črni oblaki vlačijo po slovenskem raju. Hvala Bogu, mračilo se ne bo več dolgo, zato pa je začela klerikalna ljulika zoreti. Naš kaplanček napada na leci vedno „Slovenski Narod“, ker ljudem oči odpira in razkriva klerikalno sleparstvo. Ljudje so teh plitvih političnih pridig že do grla siti. Tako me je, grede iz cerkve neka stara ženica vprašala, če je „Slovenski Narod“ že takrat izhajal, ko je živel Kristus, ker se o njem veliko več pridiguje, kakor o Kristusu. Tudi sedanjo šolo napadajo naši gospodje prav pridno, gotovo z namenom, da bi se ljudstvo proti nji spuntalo. Posrečilo se jim to ne bo, dasiravno jim je dovoljeno vse, kakor da veljajo zanje druge postave ko za nas. Šolarji so pripovedovali, da je kaplanček Zore rekel, da tisti na zadnjo uro ne bo previden, kdor „Slovenski Narod“ bere. To se pravi krščanski nauk učiti! V „Slovencu“ št. 12. in 13. napada kaplan Zore šolsko vodstvo, češ, da ni sprejelo škofa, ko je prišel k slavnosti naših devičaric in devičnikov. Da pa klerikalnih učiteljic ni bilo pri sprejemu, tega kaplan ne pove. In zakaj ni prijel klerikalnih občinskih svetovalcev in župana? Ti so bili povabljeni, da škofa pozdravijo pri slavoloku v Zagoricah. Škof je stopil z voza, a se je zastonj oziral po klerikalnih občinskih zastopnikih.

— **Občni zbor radovljiške podružnice slov. planinskega društva** bode v četrtek dne 15. t. m. v Lescah (restavracija Legat) z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 3. uri popoldan.

— **Pojasnilo.** V štev. 237. z dne 16. oktobra 1899 smo poročali, da je bil Anton Berglez po domače Peričnik obsojen zaradi prestopka goljufije, ker je rabil staro vago. Pri vsklicni razpravi je pa bil A. Berglez od deželne sodnije oproščen, ker se je izkazalo, da ni nikogar oškodoval, posebno, ker je tehtal vedno vpričo strank, in so stranke same bile zadovoljne, da tehta na staro vago. Ako pa kdo rabi staro vago, s tem še ne krši kazenskega zakona. Toliko v pojasnilo, ker ne maramo nikomur krivice delati, ako tudi brez svoje krivde.

— **„Dolenjsko pevsko društvo“ v Novem mestu** priredi v soboto, dne 17. svečana t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani narodne čitalnice zabavni večer z obširnim vzporedom: veseloigro, petjem, tamburanjem, dvospevi: tudi razne čarovnije se bodo doživljale. Po končanem vzporedu je ples. Zanimanje za ta večer je splošno in je upati velike udeležbe, kajti govori se, da se večera udeleže celo gostje iz Toplic, Mirnepeči in drugih krajev v okolici. Smelo se pa sme tudi trditi, da zanimanje za ta večer ni neopravičeno; zato jamči zelo zanimivo sestavljeni vspored. Pristop k temu večeru imajo vsi člani narodnih društev, in po njih vpeljani gostje. Posebnih vabil društvo ne razpošlje.

— **Narodna čitalnica na Vranskem** priredi dne 22. februvarja, t. j. na „debeli četrtek“ kostumni venček, pri katerem svira znana godba „Napolitanska“. Vabijo se tem potom vsi naši prijatelji najvljudneje k obilni udeležbi. Osebna povabila se ne bodo razpošiljala.

— **Detomor.** Ana Špehar iz Špeharij v črnomaljskem okraju je te dni povila v domači hiši nezakonskega otroka in ga takoj po rojstvu usmrtila, truplo pa skrila na skednju. Orožniki so njo in njeno mater, na katero leti sum, da je sokriva detomora, izročili sodišču v Črnomlju.

— **Nevaren tat prijet.** Meseca decembra m. l. je bil prišel v gostilno Marije Zupinove v Podrožniku št. 33 neki človek, ki se je izdal za detektiva, češ, da išče neko žensko, ki je svojega otroka umorila. Mudil se je dlje časa v gostilni ter se informoval o razmerah v hiši. Na to je odšel, ker je videl, da gre proti hiši orožnik. V mraku, ko sta Marija Zupin in njena dekla prali pri vodnjaku in ni bilo nikogar v hiši, prišel je nazaj, se splazil skozi odprto okno v sobo in ukradel več ženske obleke in eno uro v vrednosti 60 kron. Odnesel je tat, ne da bi ga bil kdo videl. Šel je čez Seunikov sadovnik in tu ga je videl trgovec Peter Lassnik, kateri je nad tatom zakričal, kaj išče v sadovniku in kaj nese, in ker mu tat ni dal odgovora, ustrelil je iz puške, katero je imel slučajno pri roki. Tat je na to pustil obleko in zbežal. Včeraj je šla Marija Zupin po Marije Terezije cesti in je srečala tega človeka. Šla je za njim po Dunajski cesti in pred kavarno „Pri Slonu“ je namignila policijskemu stražniku, da ga je ustavil in aretiral. Aretovanec je znani tat Peter Kalan iz Ševelj v občini Selce v kranjskem okraju, kateri je bil že opetovano zaradi tatvine kaznovan in je tudi že delal pokoro v prisilni delavnici. Na sumu je tudi, da je lanskega leta ulomil v hišo Franceta Šlibarja, trgovca v Selcah, in mu ukradel 544 kron.

— **Ukradeni cekarji.** Miha Ziherle, posestnik v Podgorici št. 17 je dal včeraj shraniti v shrambo na južnem kolodvoru 16 cekarjev in je šel v gostilno „k Lahu“ v Prečnih ulicah, kjer se je k njemu prisedel neki barabež. Ziherle je temu med pogovorom povedal, da ima na kolodvoru spravljene cekarje. Barabež se je na to poslovil in je šel naravnost na kolodvor po cekarje, katere je tudi dobil, ker se je skliceval, da ga je Ziherle poslal. Barabež je potem cekarje prodal.

— **Slabo spričevalo** je dobil Fric Schoenwetter in jo je vsled tega odkuril od doma. Skrival se je v mestu, ker ni imel drobiža za daljše potovanje. Danes popoludne se je skesano vrnil domov.

— **Aretovanje.** Rudolf Plut iz Žužemperka bi bil rad šel si ogledat novi svet, pa ga je na ljubljanskem kolodvoru prijel policaj, ker je zal in čvrst fant in bo moral še popred nositi vojaško suknjo, predno bo smel iti v Ameriko. Tudi 4 kmetje so bili prijeti, ker so bili vsi še vojaški dolžnosti podvrženi in so imeli napačne potne liste.

---

* **Prijatelj Burov.** Na Reki je policija prijela 15letnega dečka Deziderja Hagó iz Budimpešte, ki je bil utekel svojim starišem in se hotel odpeljati v Transvaal, da pomaga Burom proti Angležem. Njegova krvoločna želja se mu ni izpolnila. Policija ga je poslala v Pešto. Če je oče tako bojevit kakor sin, se bo malemu Deziderju doma tako zgodilo, kakor Angležem ob Tugeli.

* **Dva roparska morilca obglavljena.** V Lyonu so 10. t. m. obglavili dva fanta, Nongierja in Gaumeta, ker sta umorila in oropala neko staro ženo. Gaumet je dejal par dni pred svojo smrtjo ječarju, ki ga je vprašal, kako mu gre: „Dobro, toda zdi se mi, da mi glava ne stoji več trdno“. Nongier pa si je preganjal čas v ječi s tem, da je sestavljal besednjaček s termini tatinske govorice. Ko so ga peljali na morišče, je dejal: „Vesel sem, da morem umreti“. Gaumet pa je rekel: „Svoje telo zapuščam vedi. Tako sem vsaj za nekaj dober“. Njegovo telo so res prenesli v anatomičen laboratorij, Nongierja pa so pokopali.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 13. februvarja. Obravnava se je začela ob 1/4 10. uro. Dvorana je nabito polna. Wurmser, svetnik Fladung, pristav Rogosinsky, zapisnikar Dijak, pravdnik Ekl, zdravnika Kepa, Jesenko, zagovornik Hrašovec, zastopnik Pollantza Stepischnegg. Porotniki 4 Slovenci. Prič 23. Obtožnica in zapriseganje nemško. Gostinčar se zagovarja s silobranom. V temi je napadla tolpa njega, Kača in Rei-

cherja z rujovenjem in batinami. Nekdo udaril je Kača, da je omedlel, Gostinčarja pa po glavi, da je krvavel in omedlel. V strahu za življenje je streljal Gostinčar ves zmešan slepo predse. Kač je obležal, Reicherja so zaprli, Gostinčarja odvedli na policijo, Pollantza odnesli v bolnišnico. Kač, Vrstovšek, Kolenc, Zakrajšek, Malopron potrdijo v bistvu izpovedi Gostinčarja. Pollanetz trdi, da je srečal s Schepetzem v temi tri čepeče može. Udaril ni nikogar, Gostinčar je ustrelil trikrat. P. zahteva 15480 kron odškodnine za obleko, črevlje itd. Zdravnika trdita, da so rane Pollantza bile smrtno nevarne, Gostinčarjeve le lahke. Obravnava se je ob 4. uri nadaljevala.

Dunaj 13. februvarja. „Wiener Zeitung“ prijavlja cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se sklicuje drž. zbor na dan 22. t. m.

Dunaj 13. februvarja. Vlada hoče v prvi seji poslanske zbornice razviti obširen narodnopolitičen in gospodarski program.

Dunaj 13. februvarja. Pododsek sekcije za Češko spravnih konferenc je imel danes sejo, ki je trajala do $^1/_2$3 ure. Pododsek se je posvetoval o volilni reformi a uspeha ni dosegel nikacega. Popoludne ima sekcija za Češko plenarno sejo.

Dunaj 13. februvarja. Poroka nadvojvodinje Štefanije z grofom Lonyayem se bo vršila v Miramaru. Izvršil bo poroko tržaški škof.

Praga 13. februvarja. Profesor Masaryk in urednik „Časa“, dr. Herben, sta bila danes radi svoje brošure o umoru v Polni obsojena prvi na 60 K, drugi na 30 K.

Pariz 13. februvarja. V včerajšnji seji poslanske zbornice je vlada predložila zakonski načrt, naperjen proti politični agitaciji duhovščine. Po tem načrtu se bodo kaznovali s pregnanstvom tisti duhovniki, ki ustno ali pismeno agitujejo proti republiki, kakor smo poročali včeraj.

Bruselj 13. februvarja. Transvaalsko poslaništvo razglaša, da je bila Bullerjeva armada ob Tugeli pognana v beg, ki se je izvršil v popolnem neredu. General Joubert se pripravlja, da krene na Pietermaritzburg.

London 13. februvarja. „Times“ javlja iz Kimberleya, da bombardirajo Buri to mesto neprestano, in da je bombardovanje provzročilo že jako veliko škodo.

London 13. februvarja. Vest, da so Buri na potu proti Pietermaritzburgu, je tu kakor v Durbanu provzročila veliko paniko.

London 13. februvarja. V perski zbornici je lord Bademan vprašal, če je res, da je odstavljen general Methuen in da stopi na njegovo mesto general Carington. Vlada je to indirektno potrdila.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Vesela družba v Trnovem gg. Valenčič, Repinc, Judnič, Šifrer 3 K 20 v. — G. Ivan Nagu v Črnomlji 2 K „kazen zarad nepobolšanja v laži“ — kaznovan od V. B. — Skupaj 5 K 20 v. — Živeli darovalci!

Potrdilo. Gosp. Anton Mravle v Idriji je poslal osrednjemu odboru avstrijskik strokovnih društev na Dunaju za štrajkujoče rudarje na Moravškem in Češkem 52·80 K — Osrednji odbor.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. **M. Leustek,** lekarnar v Ljubljani.

Rad priznavam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedij.

(9—7) **Dr. J. Folnegović,** obč zdravnik.

Zahvala.

Odbor pevskega društva „Ljubljane“, veže prijetna dolžnost, povodom tako obilnega obiska njega zadnje maskarade zahvaliti se naslednjim društvom in honoracijam kakor: slav. ljublj. čitalnici, zagorskemu in ljubljanskemu „Sokolu“, „Planinskemu društvu“, pevskemu društvu „Slavec“ in „Zvon“, slav. mestnej ženskej podruž. sv. Cirila in Metoda, klubu bicikl. „Ljubljana“ „Ilirija“ in „Slavec“, trgovskemu pevskemu društvu, mnogobrojnim narodnjakom iz Celja in Zagorja blag. gosp. županu ter njegovej gospej soprogi, p. n. c. in kr. častnikom vseh ljubljanskih polkov, g. Veble-tu in Gothardt-u, zastopnikom raznih drugih ljubljanskih društev ter sploh vsem obiskovalcem maskarade.

Za odbor:

Radivoj Koréne t. č. tajnik. **Fran Orehek** t. č. podpredsednik.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Februvar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
12.	9. zvečer	724·8	3·1	sl. jug	dež	14·3 mm
13.	7. zjutraj	726·8	5·4	sr. jzahod	del. jasno	
„	2. popol.	728·8	10·0	sr. szahod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 3·0°, normale: —0·5°.

Dunajska borza

dne 13. februvarja 1900.

Skupni državni dolg v notah . . .	99 K	95 h
Skkpni državni dolg v srebru . . .	99 „	95 „
Avstrijska zlata renta	99 „	20 „
Avstrijska kronska renta 4% . . .	99 „	60 „
Ogrska zlata renta 4%.	98 „	85 „
Ogrska kronska renta 4%.	94 „	25 „
Avstro-ogrske bančne delnice . . .	126 „	80 „
Kreditne delnice	236 „	75 „
London vista	242 „	30 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark .	118 „	10 „
20 mark	23 „	62 „
20 frankov	19 „	24 „
Italijanski bankovci	89 „	85 „
C. kr. cekini.	11 „	38 „

Trgovski pomočnik

sprejme se v trgovino mešanega blaga na deželi. — Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“. (318—1)

Učenec

zdrav, dobrih starišev, kateri je vsaj 5. razred dobro dovršil, sprejme se takoj v trgovino špecerijskega blaga. (301—2)

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Resen opomin!

Tisti gospod, ki je dné 5. februvarja t. l. s pomočjo „špage“ „pri Ferlincu“ sleparil, se pozivlje, da zadevo z lepo poravna, če ne, imel si bo resne posledice pripisati samemu sebi! (320)

V hiši štev. 20 na Rimski cesti

katera se bode do 1. julija t. l. dodelala, **oddajo se eventuvalno**

prodajalnice

ako se kdo zanje oglasi.

Povpraša se pri **F. Supančič-u, Rimska cesta št. 20, na dvorišču.** (314—1)

Ces. kr. avstrijske **državne železnice.**

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoludně osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. **v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. **iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Damam

katere uvažujejo čisto, nežno polt, se prav posebno priporoča

lekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322—7)

Vnanja naročila proti povzetju.

Sprejme se

trgovski pomočnik

v špecerijsko trgovino v Ljubljani. — Ponudbe pod **„A. B. 1 poste restante Ljubljana.** (299—2)

Gostilna

odda se takoj na račun ali v najem v nekem mestu na dobrem prostoru. (317—1)

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Dobre in močne oženjene

hlapce

za govejo živino sprejme z dobrim priboljškom graščina Kapfenstein pri Fehringu (Štajersko). 312-1

Gumi-galoše

popravljajo se (315—1)

v Križevniških ulicah št. 9

pritlično.

Gostilna

pri farni cerkvi **v Mošnjah se odda v najem ali na račun ali pa se proda.** Pri hiši so lepi gozdi, travniki in njive za 38 mernikov posetve. Hišno in hlevno poslopje je novo.

Kdor hoče v najem vzeti ali kupiti, oglasi naj se takoj pri **Lorenou Pristavcu v Radovljici.** (316—1)

Krepko (313—1)

deklico in učenca

z dobrimi šolskimi spričevali vsprejme v uk trgovina mešanega blaga na deželi.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Za pomladansko sezono

so došle v **angleško skladišče oblek v Ljubljani, Resljeva cesta** fine novoté damske konfekcije: jope, ovratniki in mantilje po čudovito nizkih tovarniških cenah.

Prosim, da si velečastito občinstvo to ogleda. Nihče ni primoran, da kaj kupi.

Dalje so v zalogi po najnovejši modi izdelane obleke za gospode in dečke, kakor tudi priangleški in francoski modni ostanki najfinejših vrst blaga za naročila po meri, ki se izvršnjejo na Dunaju najfinejše in najelegantnejše.

Z velespoštovanjem

(298—3) **Oroslav Bernatović.**

Štev. 4241. (319—1)

Razpis.

Radi oddaje **zidarskih, klesarskih, tesarskih, krovskih** in **kleparskih del,** kakor tudi za **dobavo železnine** za zgradbo **novega šolskega poslopja mestne dekliške osemrazrednice** pri sv. Jakobu vršila se bode **dné 1. marca 1900. l. ob 10. uri dopoludne** javna pismena ponudbena razprava pri podpisanem mestnem magistratu v pisarni mestnega stavbnega urada, kjer so tudi vsi načrti, proračuni, pogoji in drugi zadevni pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni.

V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatene ter opremljene s pravilno kolekovanimi prilogami in s 5%, — na podlagi skupnih ponudenih zneskov določenim — vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunjene skupne zneske s številkami in besedami.

Pripominja se, da se na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali na take, ki bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 12. svečana 1900.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo **Jurčičeve zbrane spise,** potem **letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“** in **vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“.** — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII, broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke **„Ljubljanskega Zvona“** po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: **„4000“.** Povest, broš. à 50 kr.
A. Aškerc: **Izlet v Carigrad,** broš. à 20 kr.
Turgenjev: **Otci in sinovi.** Roman, broširan à 50 kr.
— **Štiri novele,** broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: **Blodne duše.** Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: **Pariz v Ameriki,** broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: **Časnikarstvo in naši časniki,** broširano à 40 kr.
Tolstoj: **Dva romana,** broširana à 70 kr.
Jelinek: **Ukrajinske dume,** Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: **Dnevnik,** broširan à 15 kr.
— **Razne pripovedke,** broširane à 40 kr.
— **Dve povesti,** broš. à 25 kr.
Theuriet: **Undina.** Povest, broš. à 20 kr.
Souvestre: **Vilenski brodnik** Povest, broš. à 15 kr.
Jurčič: **Listki,** broš. à 15 kr.
— **Gregorčičevim kritikom,** broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: **„Parteiwesen der Slaven“,** broširano à 50 kr. 58

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, **Pregovori, prilike in rekl.** Prej 50 kr., sedaj **samo 30 kr.**

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubjani, Dvorni trg štev. 1.

Kosilo in večerja

diši najboljše, ko puhté na mizi **testenine iz Prve kranske tovarne testenin Žnideršič & Valenčič Ilir. Bistrica.**

Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. (2029—15)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.